

RADNI ODNOSI

1. Ugovorom o radu na određeno vrijeme nije ugovorena mogućnost redovitog otkaza.

Iz obrazloženja:

Predmet spora je zahtjev tužitelja za utvrđenje da je nedopuštena tuženikova odluka o redovitom otkazu ugovora o radu sklopljenog na određeno vrijeme 1. srpnja 2021.

U prvostupanjskom postupku sud je utvrdio da:

- da su stranke 1. srpnja 2021. zaključile ugovor o radu na određeno vrijeme za obavljanje poslova kormilara s trajanjem do 30. rujna 2021.;
- da je osporenom odlukom o otkazu tuženik otkazao ugovor o radu redovitim otkazom zbog skrivljenog ponašanja tužitelja prema kojoj radni odnos tužitelja prestaje 26. srpnja 2021.;
- da stranke u sklopljenom ugovoru o radu nisu predvidjele mogućnost otkazivanja ugovora o radu redovitim otkazom;
- da je radni odnos tužitelja kod tuženika, prema obrazloženju osporene odluke, prestao zbog neopravdanog dolaska na posao pet radnih dana.

Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja, prvostupanjski sud je ocjenom izvedenih dokaza zaključio da tuženik nije dokazao postojanje opravdanog razloga za otkazivanje ugovora o

radu zbog skrivljenog ponašanja tužitelja, jer da tužitelj nije neopravdano izostao s posla.

Osim toga, obrazlažući nedopuštenost odluke o otkazu pozvao se na odredbu čl. 118. Zakona o radu (N.N., br. 93/14., 127/17., 98/19. – u daljnjem tekstu ZR) te zaključio da stranke u ugovoru o radu nisu predvidjele mogućnost otkazivanja ugovora o radu zbog skrivljenog ponašanja redovitim otkazom pa je zaključio da je odluka o otkazu nedopuštena i zbog tog razloga.

Slijedom navedenoga, prihvaćen je tužbeni zahtjev tužitelja u dijelu za utvrđenje da je tuženikova odluka o redovitom otkazu ugovora o radu nedopuštena, točkom II. izreke odbijen je kao neosnovan preostali dio zahtjeva tužitelja za utvrđenje da je očitovanje tuženika na zahtjev (tužitelja) za zaštitu prava od 31. kolovoza 2021. nedopušteno, i da radni odnos tužitelja nije prestao. Nadalje, odbijen je i zahtjev tužitelja za vraćanje na rad na poslove kormilara na brodu.

Točkom III. izreke odlučeno je da svaka stranaka snosi svoj parnični trošak.

Protiv te presude u točkama I. i III. izreke žalbu je podnio tuženik zbog svih žalbenih razloga iz odredbe članka 353. stavak 1. Zakona o parničnom postupku (N.N., br. 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 123/08., 57/11., 148/11., 25/13., 28/13., 89/14., 70/19., 80/22., 114/22.; u daljnjem tekstu ZPP) s prijedlogom da se presuda preinači odbijanjem tužbenog zahtjeva te obveže tužitelja na naknadu parnič-

nog troška tuženiku uvećanog za žalbeni trošak ili podredno da se presuda u pobijanom dijelu ukine i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

Ispitujući pobijanu presudu u sklopu istaknutih žalbenih razloga, pritom pazeći po službenoj dužnosti na postojanje bitnih povreda određaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. u vezi sa člankom 365. stavak 2. ZPP-a, žalbeni sud nije utvrdio postojanje koje od tih bitnih povreda određaba postupka.

Neosnovani su žalbeni navodi tuženika o postojanju bitne povrede određaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2., točke 11. ZPP-a, jer presuda nema nedostataka zbog kojih se ne bi mogla ispitati, razlozi presude zbog kojih je prvostupanjski sud djelomično prihvatio tužbeni zahtjev su jasni.

Suprotno žalbenim navodima, stav je žalbenog suda da je činjenično stanje pravilno i potpuno utvrđeno te da je prvostupanjski sud pravilno primijenio materijalno pravo kada je prihvatio tužbeni zahtjev tužitelja za utvrđenje da je tuženikova odluka o redovitom otkazu ugovora o radu zbog skrivljenog ponašanja, nedopuštena.

Odredbom čl. 118. ZR-a regulirano je da se ugovor o radu sklopljen na određeno vrijeme može redovito otkazati samo ako je takva mogućnost otkazivanja predviđena ugovorom.

Nije sporno da stranke u sklopljenom ugovoru o radu nisu predvidjele mogućnost otkazivanja ugovora o radu redovitim otkazom.

U takvim okolnostima osporena odluka o redovitom otkazu ugovora o radu je nedopuštena isključivo zbog tog razloga pa se stoga prvostupanjski sud u obrazloženju pobijane presude nepotrebno upustio u ocjenu izvedenih dokaza radi utvrđivanja činjenica je li tuženik iz opravdanih razloga tužitelju otkazao ugovor o radu redovitim otkazom zbog skrivljenog ponašanja.

Naime, sud je na ovaj način mogao postupiti jedino da su stranke ugovorom o radu predvidjele mogućnost da tuženik kao poslodavac može tužitelju otkazati ugovor o radu redovitim otkazom, a što konkretno nije slučaj.

Tuženik u žalbi ne osporava da stranke ugovorom o radu nisu predvidjele mogućnost otkazivanja ugovora o radu redovitim otkazom. Međutim, u žalbi analizira sve izvedene dokaze te smatra da je dokazao da je tužitelj neopravdano izostao s posla pet radnih dana te da mu je iz opravdanih razloga u smislu odredbe čl. 115. st. 1., alineja 3. ZR-a otkazao ugovor o radu.

Kao što je već obrazloženo, prvostupanjski sud se nepotrebno upustio u ocjenu izvedenih dokaza je li tuženik, kao poslodavac dokazao postojanje opravdanog razloga za otkaz, odnosno skrivljeno ponašanje tužitelja, jer je pravilno utvrđeno da stranke ugovorom o radu nisu predvidjele mogućnost otkazivanja ugovora o radu redovitim otkazom u smislu citirane odredbe čl. 118. ZR-a.

U takvim okolnostima nema potrebe ocjenjivati opisane žalbene navode tuženika, jer je odluka o otkazu nedopuštena jedino i zbog okolnosti da stranke ugovorom o radu nisu predvidjele mogućnost da tuženik može tužitelju ugovor o radu sklopljen, na određeno vrijeme, otkazati redovitim otkazom.

Tek u situaciji da su stranke ugovorom o radu predvidjele mogućnost redovitog otkazivanja ugovora o radu, tuženik bi trebao dokazivati da je ugovor o radu zakonito i dopušteno otkazao redovitim otkazom zbog utvrđenog skrivljenog ponašanja tužitelja (izostanka s posla pet radnih dana).

U opisanim okolnostima konkretnog slučaja, kada, dakle, stranke ugovorom o radu nisu predvidjele mogućnost otkazivanja ugovora o radu sklopljenog na određeno vrijeme redovitim otkazom, tuženik je zbog navedene povrede obveze iz radnog odnosa tužitelju mogao otkazati ugovor o radu jedino izvanrednim otkazom u smislu odredbe čl. 116. st. 1. ZR-a, a ne i redovitim otkazom.

Zbog navedenih razloga tužbeni zahtjev tužitelja u navedenom dijelu je pravilno prihvaćen kao osnovan. Pravilna je i zakonita odluka o naknadi parničnog troška u smislu odredbe čl. 154. st. 4. ZPP-a s obzirom na postignut djelomični uspjeh stranaka u parnici.

Na osnovi obrazloženog te primjenom odredbe čl. 368. st. 2. i čl. 166. st. 1. ZPP-a odbijena je žalba tuženika kao neosnovana.

Županijski sud u Rijeci, Gž R-1122/2022-3 od 16.2.2023.

2. Nezadovoljavanje radnika na probnom radu - posebno opravdan razlog za otkaz ugovora o radu.

Iz obrazloženja:

Predmet spora je zahtjev tužiteljice za poništenje odluke tuženika kojom joj je tuženik otkazao ugovor o radu, zbog toga što nije zadovoljila na probnom radu te da sud naloži tuženiku da je vrati na rad.

U prvostupanjskom postupku sud je utvrdio da:

- su tužiteljica, kao radnica i tužena kao poslodavac sklopile ugovor o radu dana 29. ožujka 2019. za obavljanje poslova učiteljice engleskog jezika radi zamjene privremeno odsutne učiteljice, kao i to da je tužiteljica otpočela s radom kod tužene 1. travnja 2019. uz probni rad od tri mjeseca. Ugovor o radu sklopljen je na određeno vrijeme radi zamjene privremeno odsutne učiteljice do povratka iste na rad;
- je Povjerenstvo za praćenje rada radnice analiziralo i sastavilo izvješće o probnom radu te je na sjednici održanoj dana 27. lipnja 2019. na temelju predmetnog izvješća donijelo ocjenu i odluku da tužiteljica nije zadovoljila na probnom radu;
- je tuženik donio dana 28. lipnja 2019. odluku o otkazu ugovora o radu radi nezadovoljavanja radnika na probnom radu te da na temelju iste tužiteljici prestaje ugovor o radu istekom otkaznog roka od sedam dana, a koji počinje teći s danom dostave citirane odluke.

Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja prvostupanjski sud odbio je tužbeni zahtjev tužiteljice pozivom na odredbu čl. 53. st. 3. Zakona o radu (N.N., br. 93/14., 127/17., 98/19., 151/22. - u daljnjem tekstu: ZR), kojom je propisano da nezadovoljavanje radnika na probnom radu pred-

stavlja posebno opravdan razlog za otkaz ugovora o radu.

Prvostupanjsku presudu pravovremeno podnesenom žalbom pobija tužiteljica iz razloga označenih u čl. 353. st. 1. toč. 1., 2. i 3. Zakona o parničnom postupku (N.N., br. 91/92., 58/93., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 02/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 148/11., 25/13., 89/14., 70/19., 80/22., 114/22. - u daljnjem tekstu: ZPP), s prijedlogom da drugostupanjski sud prihvati žalbu i ukine prvostupanjsku presudu.

Ispitujući pobijanu presudu i postupak koji joj je prethodio, kao i žalbene navode predlagatelja, žalbeni sud nije uočio bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. ZPP-a, na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti (čl. 365. st. 2. ZPP-a), pa niti one iz čl. 354. st. 2., toč. 6. i 11. ZPP-a, na koje u žalbi sadržajno ukazuje tužiteljica.

Žalbeni sud stava je kako je pravilna odluka prvostupanjskog suda jer se na ovaj oblik otkaza ugovora o radu ne primjenjuju odredbe ZR-a o otkazu ugovora o radu, osim čl. 120., čl. 121. st. 1. i čl. 125. (st. 4. istog članka).

U slučaju otkaza ugovora o radu kojim je ugovoren probni rad dovoljno je da poslodavac u otkazu naznači da radnik u probnom roku nije svojim radom zadovoljio potrebama radnog mjesta. Poslodavac pri tome ne treba iznositi sve činjenice zbog kojih nije zadovoljan radnikovim radom, već u otkazu treba samo naznačiti nepovoljnu ocjenu radnikovog rada. Sud nema ovlasti upuštati se u takvu poslodavčevu ocjenu, osim ako iz činjeničnog stanja proizlazi da je poslodavčeva ocjena diskriminatorna.

Iz provedenih dokaza i stanja spisa ne proizlazi da bi poslodavčeva ocjena bila diskriminatorna, a iz ocjene povjerenstva koje je pratilo rad tužiteljice i koja je detaljno obrazložena, nesporno proizlazi da tužiteljica nije zadovoljila svojim radom.

Slijedom navedenog valjalo je odbiti žalbu tužiteljice na temelju odredbe čl. 368. st. 1. ZPP-a.

Županijski sud u Osijeku, Gž R-75/2023-3 od 2.3.2023.

3. Ozljeda na radu – zastara potraživanja.

Iz obrazloženja:

Predmet spora predstavlja zahtjev tužiteljice za isplatu iznosa od 21.500,00 kn na ime neimovinske štete koja je posljedica nezgode na radu koju je 3. prosinca 2010. pretrpjela tužiteljica kada ju je ozlijedila B. R., koja ju je torbom u kojoj se nalazila boca s pićem udarila po vratu, kojom prilikom je tužiteljica pala na desnu stranu tijela te je zadobila ozljede desne šake i ramena.

U postupku nije sporno da je tužiteljica pretrpjela navedenu ozljedu na radu, već je sporno je li nastupila zastara potraživanja tužiteljice.

Prvostupanjski sud utvrdio je da se početak zastarnog roka računa od 16. veljače 2011., kada je tužiteljici rješenjem HZMO-a predmetna ozljeda priznata kao ozljeda na radu. Nastavno je utvrdio da iz nalaza i mišljenja vještaka, specijalista kirurga-traumatologa, proizlazi da je liječenje natučnja šake tužiteljice završeno 4 tjedna po ozljeđivanju (31. prosinca 2010.), a iz očitovanja tog vještaka od 24. siječnja 2019. da proizlazi da je liječenje desne šake i desnog ramena tužiteljice prema nalazu fizijatra okončano 17. listopada 2011. Budući da je prijedlog za nagodbu tužiteljica tuženiku podnijela 14. travnja 2014., dok je tužbu u ovoj pravnoj stvari podnijela 23. srpnja 2014., prvostupanjski sud utvrdio je da je u skladu s odredbom članka 230. stavak 1. ZOO-a nastupila zastara potraživanja tužiteljice te je u cijelosti odbio njezin tužbeni zahtjev kao neosnovan.

Tužiteljica podnosi žalbu protiv prvostupanjske presude u cijelosti zbog svih žalbenih razloga iz članka 353. stavak 1. i 3. Zakona o parničnom postupku (N.N., br. 53/91., 91/92., 58/93., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 02/07., 84/08., 123/08., 57/11., 148/11., 25/13., 89/14. i 70/19.; u daljnjem tekstu ZPP).

Žalbenim navodima, u bitnome, ističe da je sud prvog stupnja počinio apsolutno bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točka 11. ZPP-a. Nastavno navodi da iz stanja spisa proizlazi da je liječenje tužiteljice okončano 17. listopada 2011., iz kojeg razloga nije nastupila zastara potraživanja tužiteljice u smislu odredbe članka 230. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima (N.N., br. 35/05. i 41/08.; u daljnjem tekstu ZOO).

Predlaže preinačiti presudu suda prvog stupnja, uz nadoknadu troškova sastava žalbe.

Stav je drugostupanjskog suda kako je donošenjem pobijane odluke sud prvog stupnja počinio apsolutno bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2., točka 11. ZPP-a, budući da su razlozi pobijane odluke nejasni i nerazumljivi. Nejasno je računa li sud prvog stupnja početak tijeka zastarnog roka od donošenja rješenja HZMO-a kojim je tužiteljici priznata ozljeda na radu (16. veljače 2011.) ili pak od završetka liječenja tužiteljice. S tim u vezi nejasno je također koji datum sud prvog stupnja utvrđuje kao dan završetka liječenja tužiteljice - 31. prosinca 2010. kako je to utvrđeno nalazom i mišljenjem vještaka od 3. rujna 2015. ili pak 17. listopada 2011., kako je sudski vještak utvrdio u očitovanju od 24. siječnja 2019.

Stoga je žalbeni sud primjenom odredbe članka 373.a ZPP-a analizom provedenih dokaza utvrdio bitne činjenice te je izveo je drugačiji zaključak o tome je li nastupila zastara potraživanja tužiteljice, a posljedično tome i o osnovanosti njezina tužbenog zahtjeva.

Početak tijeka zastarnog roka zahtjeva za naknadu neimovinske štete kod povrede prava osobnosti računa se od trenutka kada je završeno liječenje, što bi u konkretnom slučaju bilo 17. listopada 2011., budući da tako proizlazi iz dopunskog očitovanja vještaka od 23. siječnja 2019.

Budući da zahtjev za naknadu štete zbog ozljede na radu predstavlja potraživanje iz radnog odnosa, pitanje zastare takve tražbine utvrđuje se prema odredbama Zakona o radu, a ne primjenom odredbi ZOO-a, kako pogrešno smatra sud prvog stupnja.

Odredbom članka 232. stavak 2. Zakona o radu (N.N., br. 93/14.; u daljnjem tekstu ZR/14) je propisano da se odredbe tog Zakona o zastari potraživanja neće primjenjivati na potraživanja iz radnog odnosa kojima je rok zastare od tri godine (propisan odredbom članka 135. ZR/09) istekao prije stupanja na snagu tog Zakona, dok je u skladu s odredbom članka 235. taj Zakon stupio na snagu 7. kolovoza 2014.

Iz navedenog razloga, kako u konkretnoj situaciji do stupanja na snagu ZR/14 nije protekao

rok zastare od tri godine, tražbina tužiteljice zastarijeva u roku od pet godina propisanom odredbom članka 139. ZR/14. Budući da je tužba u ovoj pravnoj stvari podnesena 23. srpnja 2014., to protivno stavu suda prvog stupnja u konkretnoj situaciji nije nastupila zastara potraživanja tužiteljice.

Na osnovi navedenog, žalba tužiteljice je prihvaćena te je presuda preinačena pozivom na odredbu članka 373. a ZPP-a.

Županijski sud u Rijeci, Gž R-1888/2021-2 od 3.6.2022.

*Ivan Petrošević, dipl. iur.
Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb*